

denne Steentiste omlægges og fordybes indtil 14" inclusive Plantedækket. Endvidere foreslaae vi, at det paalægges ham at anlægge en Overkørsel fra Fredensgade til den Deel af Tøsten, der benyttes af Lømmehandler H. Jørgensen, da Fortouget her har lidt betydeligt ved, at der idelig kjøres over det med Vogne, og at det endeligen foreskrives, at Udførselen af samtlige heromhandlede Arbejder skal stee efter Brolægningssubvalgets nærmere Anvisning, samt, at den ovenfor nævnte Vej fuldendes og efterhaanden paa samme Maade fortsættes, saavidt Byggepladsen tages i Brug, være sig paa begge Sider eller kun paa den ene Side af Veien."

Byraadet bifaldt Udvalgets Forslag. (Se Mødet 25de Mai).

^{160/1868.} Et af Brolægningssubvalget udarbejdet Udkast til Reglement for Brolægningssvæsenet i Aarhus Kjøbstad blev gennemgaaet og vedtaget med enkelte Endringer. (Se Mødet 9de Februar).

^{4/1871.} Et af Markudvalget indsendt Udkast til Betalingsreglement for Byens Sandgrave blev vedtaget med nogle Endringer. Man fastsatte Betalingen for Sand til 8 Skilling pr. Læs, dog saaledes at der Intet erlægges for Sand til offentligt Brug, og at den almindelige Betaling forhøies til 16 Skilling, naar Sandet afhentes til Udenbysboende eller til Teglværksbrug. For Ballast og Afgravningsjord blev Prisen fastsat til 4 Skilling pr. Læs.

Almødet den 19de Januar.

^{228/1867.} Til Repræsentant for Aarhus Kjøbstad i Bestyrelsen for den paatænkte nye Creditsforening valgtes Overretssagfører J. Høegh-Guldberg. (Se Mødet 2den Februar).

^{179/1870.} Efter at Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet havde givet en af 3die Dragonregiment under 4de Januar 1871 indsendt Requisition paa Qvarteerpenge til Underofficererne ved Regimentet for Januar Maaned Paategning om, at Beløbene maatte bringes i Overeensstemmelse med Indenrigsministeriets Skrivelse af 10de Januar 1870, forinden Requisitionen kunde anvises til Udbetaling, havde Regimentet fremsendt denne til Byraadet med Anmodning om at faae Beløbet anvist. Da Regimentet selv i sit Budgetforslag for 1871 havde lagt Indenrigsministeriets Skrivelse af 10. Jan. 1870 til Grund for Beregningen af Qvarteerpenge til Underofficererne, besluttede Byraadet at tilbagevende Requisitionen med Anmodning om, at Regimentet vilde bringe den i Overeensstemmelse med den nævnte Skrivelse, der er saalydende:

„Ifølge de for de enkelte Garnisonsbyer gjældende Regler med

Hensyn til Beregningen af den Godtgjorelse, der tilkommer de sammesteds garnisonerende Underofficerer, naar der ikke anvises dem Qvarteer in natura overeensstemmende med Fr. 15de Novbr. 1816, oppebære, som det vil være Amtet bekendt, de gifte Underofficerer, hvis Giftermaalstilladelse støtter sig til Bestemmelserne i §§ 2 og 3 af den allerhøieste Resolution af 2den Mai 1857, en høiere Godtgjorelse end den, der indrømmes andre Underofficerer. Efter at de i nysnævnte allerhøieste Resolution indeholdte Bestemmelser om Meddelelse af Giftermaalstilladelse til Underofficerer og de med dem i Klasse Staaende ere blevne satte ud af Kraft ved allerhøieste Resolution af 10de Juli 1868, og dermed Udgangen til at opnaae den ommeldte Qvarteergodtgjorelse efter de hidtil gjældende Regler er bortfalden, har efter den saaledes foreliggende Anledning Spørgsmaalet om, hvorledes der for Fremtiden i det Hele rettest maatte være at forholde med Hensyn til Beregningen af Qvarteergodtgjorelse til Underofficererne og de med dem i Klasse Staaende været gjort til Gjenstand for Forhandling mellem Krigsministeriet og Indenrigsministeriet.

Ministeriet skal i saa Henseende bemærke, at medens man ikke har troet, at der er tilstrækkelig Anledning til ganske at ophæve den Forstjel, der gjennem en længere Arrække indenfor visse Grændser har været etableret med Hensyn til Storrelsen af Qvarteergodtgjorelsen til Underofficererne, efter som disse ere gifte eller ugifte, har man fundet det uafseligt, at der, i Modsatning til den hidtil bestaaende Ordning, tilveiebringes eensartede Regler for Storrelsen af den omhandlede Godtgjorelse for samtlige Garnisonsbyers Vedkommende, samt at der ved Fastsættelsen af denne Godtgjorelse navnlig tages Hensyn til det Uddrag, de Paagjældende i Henhold til Bestemmelsen i Lov om Lønninger ved Hæren af 25de Juli 1867 § 8 skulle lide i deres Lønning, naar der tildeles dem frit Qvarteer. De Regler, Indenrigsministeriet i Overeensstemmelse hermed har fundet at kunne foreslaae bragte til Anvendelse, uden at derved paaføres Statskassen eller Kommunen i det Hele en forøget Udgift i den heromhandlede Retning, ere:

1. at Qvarteergodtgjorelsen til ugifte Underofficerer fastsættes:

for en Stabssergeant eller Ligestillet til 48 Rd. aarlig,				
— Oversergeant	—	36	„	—
— Sergeant	—	30	„	—

saaledes at denne sidste Godtgjorelse ligeledes tilfalder de ugifte Corporaler og de med dem Ligestillede;

2. at der foruden den under Nr. 1 nævnte Godtgjorelse tilstaaes de Gifte af de Underofficerer og de med dem Ligestillede, hvem der ved den allerhøieste Resolution af 10de Juli 1868 § 2 er aabnet Udgang til Tillæg for deres Familier i Tilfælde af Uddommando, en yderligere Godtgjorelse af 24 Rd. aarlig eller ialt:
en Stabssergeant eller Ligestillet 72 Rd. aarlig,
en Oversergeant — 60 " —

Sergeanter af ældste Lønningssclasse med flere, hver 54 Rd. aarlig, dog saaledes, at de Underofficerer, der, da den allerhøieste Resolution af 10de Juli 1868 udkom, havde indgaaet Ægteskab i Genhold til de ovennævnte Bestemmelser i §§ 2 og 3 af den allerhøieste Resolution af 2den Mai 1857, beholde den dem mulig hidtil tillagte større Qvarteergodtgjorelse, og

3. at Underofficerer, der som Enkemænd have Husstand, og Stabs-sergeanter, Oversergeanter og Ligestillede, der, skiondt ugifte, ligeledes have Husstand, med Hensyn til Qvartergodtgjorelse sættes i Classe med Gifte.

Ministeriet skulde derfor tjenstligst anmode Amtet om at indhente og derefter hertil indsende Horsens og Aarhus Byraads Erklæringer om, hvorvidt disse for deres Bedkommende maatte have Noget at erindre imod den saaledes foreslaaede Ordning, hvorhos man ikke undlader at tilføie, at nærmere Meddelelse eventuelt vil finde Sted angaaende det Tidspunkt, fra hvilket Qvarteergodtgjorelse kan udbetales efter foranstaaende Regler".

(Se Mødet den 30te Januar.)

^{185/1870.} Der fremlagdes følgende Skrivelse fra Indenrigsministeriet til Aarhus Stiftamtshuus af 3die Januar 1871:

„Efter med Amtets behagelige Skrivelse af 25de November sidstleden at have modtaget saavel Amtets egne Yttringer som de begjærte Erklæringer fra Byraadene i de i Amtet beliggende Kjøbstæder, betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Delinqventomkostninger, Udgifter i Anledning af beneficerede Sager, Omkostninger ved Sindsfuge, der ere farlige for den offentlige Sikkerhed, og øvrige lignende communale Udgifter, som ifølge Lovgivningen ere Gjenstand for Repartition efter Folketallet paa Kjøbstæderne i de enkelte Amt, ogsaa for Aarhus Amts Bedkommende maae fordeles paa samtlige Kjøbstæder i Amtet, eller om de nævnte Udgifter ligesom tidligere, da Aarhus og Skanderborg Amt ikke vare forenede til eet Amt, skulde afholdes særskilt for Aarhus Kjøbstads Bedkommende og særskilt for Horsens og Skanderborg

Kjøbstæders Vedkommende, skulde man til Efterretning og videre Beskjendtgjørelse tjenstlig melde, at Ministeriet ikke ved hvad der i Sagen er fremkommet har kunnet finde sig foranlediget til at fravige sin Anskuelse om, at de paagjældende Udgifter for Aarhus Amts Vedkommende maa gjøres til Gjenstand for Repartition paa samtlige i dette beliggende Kjøbstæder. Ifølge Forordning af 8de Januar 1830 § 2 jfr. Forordning af 15de September 1832 § 3 skulle nemlig de omspurgte Udgifter for hvert Amts Vedkommende lignedes paa dets Kjøbstæder, og til hyderligere Tydeliggjørelse af denne Regel er det fremdeles i den nysaanførte § 2 i Forordning af 1830 bemærket, at Reglen for Aarhus Kjøbstads Vedkommende førte til, at de ommeldte Udgifter skulde bæres af denne alene, eftersom den factist var den eneste Kjøbstad i det Amt, hvor den var beliggende.

Dette factiske Forhold er nu bleven forandret derved, at de forhenværende Aarhus og Skanderborg Amter — ikke, som af Amtet formeent, at ene paagjældende Amtmandsmedlemmer — ved den i Beskjendtgjørelsen af 31te Juli 1867 indeholdte allerhøieste Resolution af 27de f. M. ere blevene sammendragne, og denne Forandring maa da bevirke, at de heromhandlede Udgifter i Medfør af den foranførte Regel skulle udredes ved Fordeling paa samtlige Kjøbstæder i Amtet. Ministeriet har ingen Myndighed til at gjøre Undtagelse fra den i de citerede Bestemmelser indeholdte Regel, og man maa saaledes, da den nysnævnte Ordning endnu ikke er iværksat for Amtets Kjøbstæder, have Amtet anmodet om at drage Omkostning for, at den træder i Kraft fra indeværende Aars Begyndelse.

Efter den Anledning, Amtets Skrivelse af 7de Februar f. A. dertil giver, undlader man derhos ikke at tilføie, at ligesom Aarhus og Skanderborg Amtsrepartitions- og Skolefond, hver især, i communal Hensende ere vedblevne at være uafhængige af hinanden, saaledes vedbliver ogsaa Aarhus Kjøbstad paa den ene Side og Horsens og Skanderborg Kjøbstæder paa den anden Side at være uden Forbindelse med hinanden i de Tilfælde, i hvilke kommunale Udgifter repareres paa den enkelte Amtsraadskreds og de til samme hørende Kjøbstæder, jfr. Lov om Borger- og Almuestøvelvæsenet af 8de Marts 1856 § 4 og 7c, Lov om Fattiges med Fleres Hjemsendelse af 14de Marts 1867 § 2, 4de Stykke, sammenholdt med Indenrigsministeriets Skrivelse af 11te Mai 1867 (Dep.=Tid. for samme Aar, Side 504), Lov angaaende

Foranstaltninger til at forhindre den asiatiske Choleras Indbringeelse ad Søveien af 1ste Mai 1868 § 5, samt Lov om Bestyrelsen af Veivæsenet af 21de Juni 1867 §§ 3 og 4 og Lov om Sandflugtens Dæmpning af 29de Marts 1867 § 22."

²¹⁵/1870. En Erklæring fra Sundhedscommissionen over Stiftsphysicus Dr. Weis's Forslag til Draining af endeel af Byens Gader blev tilstillet Udvalget for Vandværket med Anmodning om at tilvejebringe Overflag over Beføstningerne.

Erklæringen er saalydende:

„Ved Physicus Justitsraad Weis's Skrivelse af 12te f. M., som det ærede Byraad har meddeelt os under 23de næstefter med Begjæring om, over samme at modtage Sundhedscommissionens Erklæring, er et for Byen tilvisse ikke uvigtigt Anliggende draget frem, og vi antage det for muligt, at en Draining af visse Dele af Byen naturligen vil kunne sættes i Forbindelse med de forestaaende Vandværksarbejder. Undersøges de herhenhørende Forhold nærmere, da vil det vise sig, at den største Deel af det nu nord for Aaen bebyggede Terrain i Reglen har et Gruusunderlag, er fri for Grundvand og som Følge deraf ikke trænger til nogen Draining; dog her herfra undtages den yderste Ende af Vestergade med omliggende Terrain, Immervad, et mindre Stykke af Skolegade, samt Hagaden, som alt er anlagt paa en noget jumpyet Grund, endvidere den vestlige Side af Nørregade og endelig hvad der ligger vest for denne. Underleedes forholder det sig derimod paa den sydlige Side af Aaen, hvor det Meste bestaaer af Leerunderlag med en betydelig Mængde Grundvand, som endogsaa paa flere Steder naaer op til Brolægningens Overflade, som f. Ex. paa en Deel af Fistergade, paa Fredenstov og en Deel af Frederiksgade, og hvor derfor ved privat Foranstaltning allerede er foretaget en deelviis Draining, navnlig paa Fredensgade indtil Veien bag om Byen, paa Søndergade og det Halve af Østergade.

Det kan vel være tvivlsomt, om den saaledes allerede bestaaende Draining i enhver Henseende er udført paa en saadan Maade, at den fulde derved tilføjede Nytte skulde blive opnaaet, og er det os blandt Andet bekendt, at Beboerne af Fredens- og Østergade i Tilfælde af en Omlægning af forstnævnte Gade tillige onske at foretage en Forandring ved Hovedledningen, saaledes at denne, der nu har Afløb udad mod Banegaarden, omvendt fik Afløb ned imod Aaen; men det forekommer os dog i det Hele taget, at en Draining af alle fornævnte Gader, hvor en saadan

vilde være hensigtsmæssig, helst vilde kunne udføres enten som et selvstændigt Arbejde eller i Forbindelse med en Omlægning af disse Gaders Brolægning og ikke i Forening med en Nedlægning af Vandledningen, da det maa være klart, at Drainingen i flere Retninger fordrer andre Hensyn end Vandledningen, og at den samtidige Udførelse af begge Foretagender paa mange Steder ligesom vilde kunne føre til Banfeligheder og Collisioner. Hvor altsaa en Omlægning af Gadernes Brolægning i en nærmere eller fjernere Tid kan antages at forestaae, henstille vi, at en Draining af disse Gader udslydes til samtidig Udførelse med deres Omlægning, og gjælder dette formeentlig med Hensyn til Fredensgade, Søndergade og Amaliegade, hvortil endvidere kommer den nu ikke draineede Deel af Østergade, der imidlertid, efter hvad vi antage, vilde kunne affixes ved en Drainsledning, nedlagt i Fortougene, som da vilde være at sætte i Forbindelse med Ledningen i Søndergade. Derimod trde vi at burde udtale, at Terrainforholdene paa Frederiksgade i dens hele Udstrækning, paa Skolegaden fra d'Hr. Boye & Watts Eiendom indtil Aaen, paa Mindegade fra Ribberstræde af ind efter Aløbet til og muligen paa en Deel af Fiskergade og Alagade samt Rebet ere af en saadan Bessaffenhed, at Vandlednings- og Drainingsarbejderne kunne følges ad, og henstille vi derfor, at Byraadet af Sagkyndige vil lade forfatte et Overslag over de med en Draining i de nævnte Districter forbundne Omkostninger og derefter tage Beslutning om en saadan Foranstaltnings Gjennemførelse samtidig med Vandrørenes Nedlægning. Hvorvidt iøvrigt en Hoveddrainsledning i de fattigere Qvarterer, som f. Ex. Fiskergade, en Deel af Alagade m. m., af de tilgrændsende mindre bemidlede Grundeiere vil blive benyttet i nogen synlig Udstrækning, kan vistnok være tvivlsomt; men det Offentlige burde dog neppe lade den sig nu frembydende Leilighed til med forholdsviis ringe Bekostning at faae et Hovedafløbsrør nedlagt, med hvilket de tilstødende Grundeiere da enten strax eller senere kunde sætte deres private Drainsledninger i Forbindelse, hengaae ubenyttet. Hvad endelig Terrainet ved Vesterport og Nørregade angaaer, da kunne disse efter det Ovenansførte vel trænge til en kunstig Afledning; men vi antage ikke, der kan være Anledning til at sætte denne i Forbindelse med Vandværksarbejderne.

^{9/1871.} Byraadet vedtog følgende af Frich, Kjær, Skovby og Spliid stillede Forslag:

„Den for Bygningsinspecturen gjældende Taxt offentliggjøres i

Stiftstidenden, og samtidig omdeles Exemplarer af Taxten til Byens Bygmestre og Byraadets Medlemmer."

Derimod udsatte man til et senere Møde at tage Beslutning angaaende en Henstilling fra de nævnte Medlemmer:

„om det er rigtigt, at Bygningsinspektøren forfatter de Ansøgninger om Lempelser ved Byggeforetagender, som han selv senere skal udtale sig over".

(Se Mødet den 2den Februar).

Mødet den 26de Januar.

¹⁸⁵/₁₈₇₀. Der fremlagdes Meddelelser om, at Justitsministeriet havde samtykket i, at den nu ophævede Borgervæbnings Fane opbevares paa Byens Raadhuus, istedetfor at afleveres til et Løihuus.

¹⁸⁷/₁₈₇₀. Ligeledes fremlagdes Meddelelse om, at cand. theol. H. R. Nielsen, Lærer ved Borgerpigeskolen her i Byen, var beklædt til Overlærer ved anden Borgerdrengeskole.

²⁰⁵/₁₈₇₀. Byraadet tiltraadte et af Udvalget for Fattigvæsenet indsendt Udkast til Instrux for Inspektøren, samt Oplysningsmanden og Økonomen paa Narhuus Fattiggaard, Reglement for Narhuus Røjstads Fattiggaard og Arbejdsanstalt, Spise-Reglement for Lemmerne paa Fattigaarden i Narhuus og Reglement over Arbejdspenge til Lemmerne i Narhuus Fattiganstalt. Man vedtog at indsende de nævnte Reglementer til Indenrigsministeriets Approbation. (Se Mødet den 22de Juni.)

Mødet den 30te Januar.

¹⁷⁹/₁₈₇₀. Da 3de Dragon-Regiment ikke kunde anerkende de Grunde, der i Henhold til Byraadets Beslutning i Mødet den 19de Januar vare gjorte gjældende ligeoverfor Regimentets Requisition paa Qvarteerpenge til dets Underofficerer, havde Regimentet paany henstillet til Byraadet at tage den tidligere afgivne Requisition tilfulde og henbilst til, at Indenrigsministeriet i Skrivelsen af 10de Januar 1870 ikke havde fastsat nogen Tid, til hvilken den bestemte Omordning af Qvarteergodtgjørelsen til Underofficerer skulde træde i Kraft.

Byraadet vedtog at svare Regimentet, at et saadant Tidspunkt vel ikke var udtrykkelig bestemt, men at det dog maatte antages som